

**અસ્વીકરણ:** સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

**DISCLAIMER:** The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ ખાતે

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૧૨૪૦૩/૨૦૨૦

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી મૌલિક જે. શેલત

સહી/—

=====

| રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર | હા | ના |
|-----------------------|----|----|
|                       |    |    |

=====

શ્રી પાલીતાણા એજ્યુકેશન સોસાયટી (તેના મંત્રી મારફત) અને અન્ય

વિરુદ્ધ

સુશ્રી હર્ષાબેન જયંતિલાલ ભાલ અને અન્ય

=====

ઉપસ્થિતિ:

અરજદાર(ઓ) નં. ૧, ૨ તરફે શ્રી ડી.જી. શુક્લા (૧૯૯૮)

સામાવાળા(ઓ) નં. ૧ તરફે શ્રી કુલદીપ ડી. વૈધ (૭૦૪૫)

સામાવાળા(ઓ) નં. ૨ તરફે સુશ્રી ફોરમ શાહ, એ.જી.પી.

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી મૌલિક જે. શેલત

તારીખ: ૧૦/૧૧/૨૦૨૫

## મૌખિક ચુકાદો

૧. રૂલ તુરંત જ પરત કરવાનો રહેશે. વિદ્વાન વકીલ શ્રી કુલદીપ ડી. વૈદ્ય તેમજ વિદ્વાન એજીપી સુશ્રી ફોરમ શાહ સંબંધિત સામાવાળાઓ વતી અને તેમના તરફથી રૂલની નોટિસની બજવણી સ્વિકારે કરે છે.
૨. સંબંધિત પક્ષકારોના વિદ્વાન એડવોકેટોની સંમતિથી, હાલની રિટ અરજી સુનાવણી માટે હાથ પર લેવામાં આવી છે.
૩. અરજદારો તરફે વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી મેશ્વા ભટ્ટ સાથે વિદ્વાન વકીલ શ્રી ડી. જી. શુક્લા, સામાવાળા નં. ૧ તરફે વિદ્વાન વકીલ શ્રી કુલદીપ ડી. વૈદ્ય અને સામાવાળા નં. ૨ તરફે વિદ્વાન આસિસ્ટન્ટ ગવર્નમેન્ટ પ્લીડર સુશ્રી ફોરમ શાહને વિસ્તૃત રીતે સાંભળવામાં આવ્યા.
૪. નીચે મુજબની દાદ માંગતી હાલની રિટ અરજી ભારતના સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૨૨૬ અને ૨૨૭ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવી છે:—

“૯. (એ) નામદાર અદાલત મહેરબાની કરીને આ અરજીના પરિશિષ્ટ 'એ' પર સામેલ વિદ્વાન ગુજરાત એજ્યુકેશનલ ઈન્સ્ટીટ્યુશન સર્વિસીસ ટ્રિબ્યુનલ, અમદાવાદ દ્વારા અરજી નં. ૨૦૪૧/૨૦૧૪ માં આંક ૧૧ ની અરજી હેઠળ પસાર કરાયેલ તારીખ ૦૫.૦૩.૨૦૨૦ ના વિવાદિત વચગાળાના હુકમને ગેરકાયદેસર, હકૂમત વિનાનો અને કાયદાકીય સત્તા વિનાનો ગણીને તેને રદબાતલ ઠરાવતી સર્ટિઓરરીની રિટ

અથવા સર્ટિઓરરીના સ્વરૂપની રિટ અથવા અન્ય કોઈ રિટ  
કે નિર્દેશ જારી કરવા મહેરબાની કરશો;

(બી) હાલની અરજીની સુનાવણી અને આખરી નિકાલ  
પેન્ડિંગ હોય તે દરમિયાન, નામદાર અદાલત મહેરબાની  
કરીને આ અરજીના પરિશિષ્ટ 'એ' પર સામેલ વિદ્વાન  
ગુજરાત એજ્યુકેશનલ ઇન્સ્ટીટ્યુશન સર્વિસીસ ટ્રિબ્યુનલ,  
અમદાવાદ દ્વારા અરજી નં. ૨૦૪૧/૨૦૧૪ માં આંક ૧૧  
ની અરજી હેઠળ પસાર કરાયેલ તારીખ ૦૫.૦૩.૨૦૨૦ ના  
વિવાદિત વચગાળાના હુકમના અમલ, બજવણી અને  
સંચાલન પર સ્ટે મૂકતી વચગાળાની રાહત આપવા  
મહેરબાની કરશો;

(સી) હાલની અરજીની સુનાવણી અને આખરી નિકાલ  
પેન્ડિંગ હોય તે દરમિયાન, નામદાર અદાલત વિદ્વાન  
ગુજરાત એજ્યુકેશનલ ઇન્સ્ટીટ્યુશન સર્વિસીસ ટ્રિબ્યુનલ,  
અમદાવાદ સમક્ષ પેન્ડિંગ અરજી નં. ૨૦૪૧/૨૦૧૪ ની  
કાર્યવાહી પર સ્ટે મૂકતી વચગાળાની રાહત આપવા વધુમાં  
મહેરબાની કરશો;

(ડી) ફક્ત ૯(બી) મુજબની એકતરફી વચગાળાની રાહત  
મંજૂર કરવા મહેરબાની કરશો;

(ઈ) કેસના સંજોગોમાં આ નામદાર કોર્ટ જે અન્ય અને વધુ  
યોગ્ય અને ઉચિત રાહત ગણે તે આપવા મહેરબાની  
કરશો.”

#### પ. અરજદારો તરફે રજૂઆતો

પ.૧. વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી મેશ્વા ભટ્ટ સાથે વિદ્વાન વકીલ શ્રી ડી. જી. શુક્લાએ  
જણાવ્યું હતું કે સામાવાળા નં. ૧ અરજદાર-શાળામાં આચાર્ય  
(પ્રિન્સિપાલ) તરીકે ફરજ બજાવતા હતા અને કોઈપણ તપાસ કર્યા વિના  
તેમને નોકરીમાંથી બરતરફ કરવામાં આવ્યા હતા, જેથી તેમણે તેમની  
બરતરફીના આવા નિર્ણયને ગુજરાત એજ્યુકેશનલ ઈન્સ્ટીટ્યુશન  
સર્વિસીસ ટ્રિબ્યુનલ, અમદાવાદ (ટૂંકમાં 'ધી ટ્રિબ્યુનલ') સમક્ષ અરજી  
નં. ૨૦૪૧/૨૦૧૪ દ્વારા પડકારવાનું પસંદ કર્યું હતું, જેમાં અરજદારો  
દ્વારા આંક-૧૧ હેઠળ વિવાદિત અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી, જેના  
દ્વારા અરજદારો વિરુદ્ધ જારી કરાયેલી તારીખ ૧૭.૦૬.૨૦૧૩ અને  
૦૩.૦૭.૨૦૨૩ ની નોટિસના અનુસંધાનમાં અરજદારોને પુરાવો રજૂ  
કરવાની પરવાનગી આપવા ટ્રિબ્યુનલને વિનંતી કરવામાં આવી હતી.

પ.૨. વિદ્વાન વકીલ શ્રી શુક્લાએ રજૂઆત કરી હતી કે નામદાર સર્વોચ્ચ  
અદાલતના સંખ્યાબંધ ચુકાદાઓ હોવા છતાં, જે પૈકી એક ચુકાદો  
ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ ટાંકવામાં આવ્યો હતો, તેમ છતાં અહીંના અરજદારો  
દ્વારા આંક-૧૧ હેઠળ દાખલ કરાયેલી વિવાદિત અરજી ભૂલભરેલી રીતે

ફગાવી દેવામાં આવી છે.

પ.૩. વિદ્વાન વકીલ શ્રી શુક્લાએ આદરપૂર્વક રજૂઆત કરી હતી કે કાયદાની આ સુસ્થાપિત કાનૂની સ્થિતિ છે કે જે કેસમાં સામાવાળા નં. ૧ ને બરતરફ કરવાનો અરજદારોનો નિર્ણય કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું ઉલ્લંઘન કરતો હોવાનું જણાય, તેવા સંજોગોમાં અરજદારોને તેમના બરતરફીના નિર્ણયને યોગ્ય ઠેરવવા માટે પુરાવો રજૂ કરવાની તક આપવી જરૂરી છે.

પ.૪. વિદ્વાન વકીલ શ્રી શુક્લાએ ૧૯૯૬ (૪) એસ.સી.સી. ૩૭૪ માં નોંધાયેલ ભારત ફોર્જ કંપની લિમિટેડ વિરુદ્ધ એ. બી. ઝોડગે ના કેસમાં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદા પર ભારપૂર્વક આધાર રાખ્યો હતો, જેના દ્વારા તેમણે એવી દલીલ કરી હતી કે શિક્ષા લાદતાં પહેલાં નોકરીદાતા દ્વારા કસૂરવાર કર્મચારી સામે કોઈ શિસ્તભંગની તપાસ હાથ ધરવામાં ન આવી હોય અને તે બાબત ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ પડકાર હેઠળ હોય, તેવા કેસમાં જો નોકરીદાતા પુરાવો રજૂ કરવાની આવી તક આપવા ટ્રિબ્યુનલને વિનંતી કરે, જેથી તે પોતાના નિર્ણયની પુષ્ટિ કરી શકે, તો ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા તે મંજૂર કરવી જરૂરી છે.

પ.૫. વિદ્વાન વકીલ શ્રી શુક્લાએ આદરપૂર્વક રજૂઆત કરી હતી કે અરજદારો દ્વારા કરવામાં આવેલી વિનંતીના સંદર્ભમાં કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોના પાલનના પાસાની ટ્રિબ્યુનલે સંપૂર્ણ અવગણના કરી છે અને ભૂલભરેલી રીતે એવું અવલોકન કર્યું છે કે ભારત ફોર્જ કંપની લિમિટેડ (પૂર્વોક્ત) ના

કેસમાં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતનો ચુકાદો ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ શરૂ કરાયેલી કાર્યવાહીને લાગુ પડશે નહીં કારણ કે ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ અધિનિયમ, ૧૯૭૨ (ટૂંકમાં 'ધી એક્ટ, ૧૯૭૨') હેઠળ નોકરીદાતાની તરફેણમાં આવી સ્વતંત્રતા આપતી કોઈ જોગવાઈ નથી, આમ, કાયદાની ગંભીર ભૂલ કરી છે.

૫.૬. વિદ્વાન વકીલ શ્રી શુક્લાએ રજૂઆત કરી હતી કે નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા કરવામાં આવેલા અવલોકનો અને તેના ચુકાદાનો ગુણોત્તર દરેક અદાલત / ટ્રિબ્યુનલને લાગુ કરવો જરૂરી છે / બંધનકર્તા છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમ, ૧૯૪૭ હેઠળ પણ એવી કોઈ જોગવાઈ નથી, જે સંબંધિત નોકરીદાતાનો નિર્ણય કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોની વિરુદ્ધ જણાય તેવા સંજોગોમાં તેને આવી તક આપવાની કલ્પના કરતી હોય, તેમ છતાં, પૂર્વોક્ત ચુકાદામાં કે જેના પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે, નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતે સંબંધિત નોકરીદાતાને આવી તક આપી હતી.

૫.૭. આમ, ઉપરોક્ત રજૂઆતો કરીને વિદ્વાન વકીલ શ્રી શુક્લાએ આ કોર્ટને વિનંતી કરી હતી કે ટ્રિબ્યુનલનો વિવાદિત નિર્ણય રદબાતલ ઠરાવવામાં આવે અને જો ટ્રિબ્યુનલ એવા નિષ્કર્ષ પર આવે કે સામાવાળા નં. ૧ ને બરતરફ કરવાનો તેમનો નિર્ણય કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું ઉલ્લંઘન કરે છે, તો તેવા સંજોગોમાં અરજદારોને તેમનો પુરાવો રજૂ કરવાની સ્વતંત્રતા આપવામાં આવે.

## ૬. સામાવાળા નં. ૧ તરફે રજૂઆતો

૬.૧. તેનાથી વિપરીત, સામાવાળા નં. ૧ તરફે વિદ્વાન વકીલ શ્રી કુલદીપ વૈધ અન્ય બાબતો સાથે એવી દલીલ કરીને હાલની રિટ અરજીનો સખત વિરોધ કર્યો હતો કે અરજદારોએ સારી રીતે જાણતા હોવા છતાં 'ધી એક્ટ, ૧૯૭૨' ની જોગવાઈઓનું પાલન કર્યા વિના બરતરફીનો હુકમ પસાર કર્યો છે અને તેવા સંજોગોમાં, આ તબક્કે અરજદારોને આવી કોઈ સ્વતંત્રતા આપવી જોઈએ નહીં. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે અરજદારો દ્વારા દાખલ કરાયેલી વિવાદિત અરજીને ફગાવી દેતી વખતે ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા કોઈ ભૂલ, કાયદાની કોઈ ભૂલ તો બિલકુલ કરવામાં આવી નથી.

૬.૨. વિદ્વાન વકીલ શ્રી વૈધ વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે જ્યારે વિવાદિત નિર્ણય કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું ઉલ્લંઘન કરતો જણાય તેવા કિસ્સામાં, નોકરીદાતા તરીકે અરજદારોની તરફેણમાં આવી કોઈ સ્વતંત્રતા આપવા માટે 'ધી એક્ટ, ૧૯૭૨' હેઠળ કોઈ સ્પષ્ટ જોગવાઈઓ નથી, જેથી અરજદારો દ્વારા કરવામાં આવેલી માંગણીને ફગાવી દેવામાં ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા કોઈ ભૂલ કરવામાં આવી નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે સંબંધિત સમયે, જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીએ તારીખ ૧૩.૦૨.૨૦૧૪ ના પોતાના હુકમમાં સ્પષ્ટપણે અવલોકન કર્યું હતું કે જ્યારે સામાવાળા નં. ૧ પર મોટી શિક્ષા લાદવામાં આવે ત્યારે અરજદારોએ 'ધી એક્ટ, ૧૯૭૨' મુજબની પ્રક્રિયાનું પાલન કરવું જરૂરી છે. એવી વધુ રજૂઆત કરવામાં

આવી છે કે જ્યારે અરજદારોએ આ બાબત ધ્યાને લીધી ન હતી અને કોઈપણ તપાસ કર્યા વિના સામાવાળા નં. ૧ ને બરતરફ કર્યા હતા, ત્યારે તેમના નિર્ણયમાં રહેલી ક્ષતિ પૂરવા માટે અરજદારો દ્વારા વિવાદિત અરજી મારફતે કરવામાં આવેલી વિનંતી મંજૂર કરી શકાય નહીં અને આ કોર્ટ દ્વારા તેને ધ્યાને લેવી જોઈએ નહીં.

૬.૩. વિદ્વાન વકીલ શ્રી વૈદ્ય આદરપૂર્વક રજૂઆત કરી હતી કે વિવાદિત અરજીના ફકરા-૨ માં કરવામાં આવેલી માંગણી મુજબ, અરજદારો પોતાની તારીખ ૧૭.૦૬.૨૦૧૩ અને ૦૩.૦૭.૨૦૧૩ ની નોટિસના અનુસંધાનમાં સામાવાળા નં. ૧ સામે નવેસરથી તપાસ હાથ ધરવા માંગે છે, જેની પરવાનગી આપી શકાય નહીં, ભલે નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતનો ચુકાદો હાલના કેસની હકીકતોને લાગુ પડતો હોય, કારણ કે નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતે પણ નોકરીદાતાની તરફેણમાં આવી કોઈ સ્વતંત્રતા આપી નથી.

૬.૪. છેલ્લે, વિદ્વાન વકીલ શ્રી વૈદ્ય નમ્રતાપૂર્વક વિનંતી કરી હતી કે જો આખરે આ કોર્ટ એવા નિષ્કર્ષ પર આવે કે નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતના ટાંકેલા ચુકાદા મુજબ અરજદારોને પોતાનો પુરાવો રજૂ કરવાની આવી તક આપવી જરૂરી છે, તો સામાવાળા નં. ૧ દ્વારા ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ દાખલ કરવામાં આવેલી મૂળ અરજી વર્ષ ૨૦૧૪ ની છે અને સામાવાળા નં. ૧ ને નોકરીમાંથી બરતરફ કરવામાં આવ્યા હતા તે હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને, આવી અરજીની ટ્રાયલ પૂર્ણ કરવા અને શક્ય તેટલી વહેલી તકે તેનો

નિર્ણય કરવા ટ્રિબ્યુનલને યોગ્ય નિર્દેશ જારી કરવામાં આવે.

૬.૫. ઉપરોક્ત રજૂઆતો કરીને, વિદ્વાન વકીલ શ્રી વૈદ્ય આ અરજી ફગાવી દેવા આ કોર્ટને વિનંતી કરી હતી.

#### **૭. સામાવાળા નં. ૨ તરફે રજૂઆતો**

૭.૧. સામાવાળા નં. ૨ તરફે ઉપસ્થિત રહેલા વિદ્વાન એજીપી સુશ્રી ફોરમ શાહે રજૂઆત કરી હતી કે, શિક્ષાનો હુકમ લાદતાં પહેલાં જિલ્લા શિક્ષણાધિકારી દ્વારા અરજદારોને યોગ્ય નિર્દેશ અગાઉથી જ જારી કરવામાં આવ્યો હતો અને જ્યારે મામલો ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ પેન્ડિંગ છે, ત્યારે ન્યાયના હિતમાં આ કોર્ટ યોગ્ય હુકમ પસાર કરી શકે છે.

#### **૮. વિશ્લેષણ**

૮.૧. સંબંધિત પક્ષકારો તરફે ઉપસ્થિત રહેલા વિદ્વાન એડવોકેટોને સાંભળ્યા પછી, એ નિર્વિવાદ રહ્યું છે કે સામાવાળા નં. ૧ સામે કોઈપણ ખાતાકીય તપાસ કર્યા વિના, અરજદારોએ બરતરફીની શિક્ષા લાદીને તેમની સેવાઓ સમાપ્ત કરી દીધી છે, જે અરજદારો અને સામાવાળા નં. ૨ સામે સામાવાળા નં. ૧ દ્વારા દાખલ કરાયેલી અરજી નં. ૨૦૪૧/૨૦૧૪ નો વિષયવસ્તુ છે, જે હજુ પણ ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ પેન્ડિંગ છે.

૮.૨. કેસની હકીકતો અને સંજોગોની આ પૃષ્ઠભૂમિમાં, નોકરીદાતા તરીકે અરજદારોએ ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ આંક-૧૧ હેઠળ એવી દલીલ કરતી અરજી

કરી હતી કે જો ટ્રિબ્યુનલ એવા નિષ્કર્ષ પર આવે કે બરતરફીનો હુકમ કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોના ઉલ્લંઘનથી પીડાય છે, તો અરજદારોને સામાવાળા નં. ૧ સામે તપાસ શરૂ કરવાની તક આપવામાં આવે.

૮.૩. એ સાચું છે કે સંબંધિત સમયે, અહીંના સામાવાળા નં. ૨ એ તારીખ ૧૩.૦૨.૨૦૧૪ નો હુકમ પસાર કર્યો હોવાનું જણાય છે, જેના દ્વારા અરજદારોને નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો કે સામાવાળા નં. ૧ પર કોઈપણ મોટી શિક્ષા લાદતાં પહેલાં, અરજદારો 'ધી એક્ટ, ૧૯૭૨' ની જોગવાઈઓનું પાલન કરે. અરજદારો દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ બરતરફીનો હુકમ કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોના ઉલ્લંઘનમાં છે કે 'ધી એક્ટ, ૧૯૭૨' ની કોઈપણ જોગવાઈઓના ઉલ્લંઘનમાં છે, તે ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા હજુ નક્કી કરવાનું બાકી છે. તેથી, આ તબક્કે, ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ પડકારવામાં આવેલા બરતરફીના હુકમના સ્વરૂપ અંગે આ કોર્ટ કોઈ ટિપ્પણી કરવા માંગતી નથી.

૮.૪. તે જ સમયે, જે કેસમાં બરતરફીના સ્વરૂપમાં સામાવાળા નં. ૧ ની સેવાઓ સમાપ્ત કરવાનો નિર્ણય આખરે ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોના ઉલ્લંઘનમાં અને / અથવા 'ધી એક્ટ, ૧૯૭૨' ની જોગવાઈઓની વિરુદ્ધ હોવાનું જણાય, તેવા સંજોગોમાં, જો નોકરીદાતા સંબંધિત ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ યોગ્ય પુરાવો રજૂ કરવાની તક મેળવવા માંગતા હોય, તો જો આવી તક માંગવામાં આવી હોય તો ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા તેને નકારી શકાય નહીં કારણ કે નોકરીદાતા પોતાના દ્વારા રજૂ કરવામાં

આવનાર પુરાવાના બળે બરતરફીના હુકમને યોગ્ય ઠેરવવા માંગે છે.

૯. મારા મતે, આ મામલામાં સંડોવાયેલ મહત્વપૂર્ણ મુદ્દો ભારત ફોર્જ કંપની લિમિટેડ (પૂર્વોક્ત) ના કેસમાં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદા દ્વારા સંપૂર્ણપણે આવરી લેવાયેલ છે, જેમાં આ મુદ્દા પરના અગાઉના કેસ લો ની ચર્ચા કર્યા પછી, નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતે નીચે મુજબ ઠરાવ્યું હતું:

“૭. ઘરેલું તપાસ કુદરતી ન્યાયના નિયમોનું પાલન ન કરવાને લીધે અથવા વિકૃતતાના કારણે દૂષિત થઈ શકે છે. દૂષિત તપાસના આધારે લેવામાં આવેલી શિસ્તભંગની કાર્યવાહી, કોઈપણ તપાસ વિના લેવામાં આવેલી શિસ્તભંગની કાર્યવાહી કરતાં વધુ સારા સ્થાને નથી. બંને પરિસ્થિતિઓમાં પુરાવો રજૂ કરવાનો નોકરીદાતાનો અધિકાર સુમાન્ય છે. આ સંબંધમાં, વર્કમેન ઓફ મોતીપુર સુગર ફેક્ટરી (પી) લિમિટેડ વિરુદ્ધ મોતીપુર સુગર ફેક્ટરી (પી) લિમિટેડ (૧૯૬૫ (૨) એલ.એલ.જે. ૧૬૨ (એસ.સી.)), સ્ટેટ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા વિરુદ્ધ આર. કે. જૈન (૧૯૭૧ (૩) એલ.એલ.જે. ૫૯૯ (એસ.સી.)), દિલ્લી ક્લોથ જનરલ મિલ્સ કંપની લિમિટેડ વિરુદ્ધ લુધ બુધ સિંહ (૧૯૭૨ (૧) એલ.એલ.જે. ૧૮૦ (એસ.સી.)) અને ફાયરસ્ટોન ટાયર કંપનીના કેસ (પૂર્વોક્ત) માં આ અદાલતના ચુકાદાઓનો સંદર્ભ આપી શકાય. ગુણદોષ પર

શિસ્તભંગની કાર્યવાહીને યોગ્ય ઠેરવવા માટે નોકરીદાતાએ કયા તબક્કે વધારાના પુરાવા રજૂ કરવાની પરવાનગી માંગવી જોઈએ તે આ અદાલત દ્વારા દિલ્હી ક્લોથ એન્ડ જનરલ મિલ્સના કેસ (પૂર્વોક્ત) માં દર્શાવવામાં આવ્યું હતું. શંકર ચક્રવર્તીના કેસ (પૂર્વોક્ત) માં, કૂપર એન્જિનિયરિંગ લિમિટેડ (૧૯૭૫ (૨) એલ.એલ.જે. ૩૭૯ (એસ.સી.)) ના કેસમાં આ કોર્ટના ચુકાદા પર આધાર રાખીને, ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ આવતા શિસ્તભંગની કાર્યવાહીના દરેક કેસમાં, ટ્રિબ્યુનલે કાયદાની રૂએ પ્રારંભિક મુદ્દો ઘડવો જ જોઈએ અને તપાસની માન્યતા કે અન્ય બાબત તપાસવા આગળ વધવું જોઈએ અને ત્યારબાદ જો નોકરીદાતા તેમ કરવાનું પસંદ કરે તો આરોપોને સમર્થન આપવા વધુ પુરાવા રજૂ કરવા માટે નોકરીદાતાને બોલાવીને તેના પર નવી નોટિસ બજાવવી જોઈએ તેવી દલીલ સ્વીકારવામાં આવી નથી. દિલ્હી ક્લોથ મિલ્સના કેસ (પૂર્વોક્ત) માં વ્યક્ત કરાયેલો અભિપ્રાય કે કાર્યવાહી બંધ થાય તે પહેલાં, જો નોકરીદાતા દ્વારા ટ્રિબ્યુનલને આવી તક માટે યોગ્ય વિનંતી કરવામાં આવે તો પુરાવો રજૂ કરવાની તક આપવામાં આવશે, તેને શંકર ચક્રવર્તીના કેસમાં એવા અવલોકન પછી પુનરાવર્તિત કરવામાં આવ્યો છે કે વધુ

પુરાવા રજૂ કરવાની પરવાનગી ક્યારે માંગવી તે અંગેના પ્રશ્ન પર, કૂપર એન્જિનિયરિંગ લિમિટેડમાં આ અદાલતના ચુકાદાએ દિલ્લી કલોથ મિલ્સના કેસમાં આ અદાલતના ચુકાદાને ઉલટાવ્યો નથી. હાલના કેસમાં એવો કોઈ વિવાદ નથી કે ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ કાર્યવાહી બંધ થાય તે પહેલાં, બરતરફીના વિવાદિત હુકમના સમર્થનમાં પુરાવો રજૂ કરવા માટે નોકરીદાતા દ્વારા વિનંતી કરવામાં આવી હતી. આથી, બરતરફીના હુકમના સમર્થનમાં ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ પુરાવો રજૂ કરવાની નોકરીદાતાને મળતી તકનો ઈનકાર કરવો વાજબી ઠેરવી શકાય નહીં.” (ભારપૂર્વક જણાવેલ છે)

(ભારપૂર્વક જણાવેલ છે)

૯.૧. ઉપરોક્તનું સ્પષ્ટ વાચન દર્શાવે છે કે જે કેસમાં દૂષિત તપાસના આધારે ખાતાકીય કાર્યવાહી કરવામાં આવી હોય અને/અથવા કુદરતી ન્યાયના નિયમનું પાલન ન થયું હોય, તે બંને પરિસ્થિતિઓમાં, એ સુમાન્ય છે કે જો માંગણી કરવામાં આવે તો પુરાવો રજૂ કરવાનો નોકરીદાતાનો અધિકાર મંજૂર કરી શકાય છે.

૧૦. નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતના સદર ચુકાદાના ગુણોત્તરનું ટ્રિબ્યુનલે યોગ્ય મૂલ્યાંકન ન કર્યું હોવાનું જણાય છે, કારણ કે તેણે ભૂલભરેલી રીતે એવું અવલોકન કર્યું કે નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતનો ચુકાદો શ્રમ કાયદાઓ

હેઠળ પસાર કરવામાં આવ્યો હોવાથી, તે હાલના કેસની હકીકતોને લાગુ પડતો નથી કારણ કે 'ધી એક્ટ, ૧૯૭૨' ની જોગવાઈઓમાંથી એવું કંઈ નીકળતું નથી જે નોકરીદાતાને આવી તક માંગવા હકદાર બનાવે.

૧૧. મારા મતે, વિવાદિત અરજીને ફગાવી દેતી વખતે ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા આપવામાં આવેલા અવલોકનો અને કારણો માત્ર ભૂલભરેલા જ નહીં પરંતુ વિફૂત અને કાયદાની સુસ્થાપિત કાનૂની સ્થિતિથી વિપરીત છે, જેને આ કોર્ટ દ્વારા રદબાતલ કરવાની જરૂર છે. નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતના સદર ચુકાદા અને આવા અન્ય ચુકાદાઓનો રેશિયો કસૂરવાર કર્મચારી સામે નોકરીદાતા દ્વારા લેવામાં આવેલી તમામ શિસ્તભંગની કાર્યવાહીમાં લાગુ પડશે, પછી ભલે તે ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમ, ૧૯૪૭ અથવા ધી એક્ટ, ૧૯૭૨ અથવા તેના જેવા કાયદા દ્વારા સંચાલિત હોય. જ્યારે પણ કોઈપણ ટ્રિબ્યુનલને જણાય કે નોકરીદાતાની શિસ્તભંગની કાર્યવાહી સદર ચુકાદામાં નોંધાયેલ ખામીથી પીડાય છે, અને જો નોકરીદાતા પોતાનો પુરાવો રજૂ કરવાની તક માંગે, તો ટ્રિબ્યુનલે આવી તક આપવી જરૂરી છે.

૧૨. તે જ સમયે, સામાવાળા નં. ૧-બરતરફ કર્મચારી તરફે વિદ્વાન વકીલ શ્રી વૈદ્ય દ્વારા રજૂ કરાયેલી આ દલીલમાં થોડું તથ્ય છે કે, આવી તક મેળવવાના બહાને, વિવાદિત અરજીમાં વિનંતી કર્યા મુજબ અરજદારોને તેમની સામે નવેસરથી ખાતાકીય તપાસ શરૂ કરવાની પરવાનગી આપી શકાય નહીં.

૧૩. જેમ જોઈ શકાય છે અને નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતે ઠરાવ્યું છે કે અરજદારોને જે આપવાનું છે તે સામાવાળા નં. ૧ ની સેવાઓ બરતરફ કરવાના તેમના નિર્ણયને યોગ્ય ઠેરવવા માટે યોગ્ય પુરાવો રજૂ કરવાની તક છે, અને અરજદારને ખાતાકીય તપાસ યોજવાની પરવાનગી આપવાની નથી, તે પણ ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ.

૧૪. આ તબક્કે, વિદ્વાન વકીલ શ્રી શુક્લા, તેમના અસીલની સૂચના હેઠળ, આ બાબતે કોઈ વિવાદ ઊભો કરશે નહીં અને આ કોર્ટને વિનંતી કરી હતી કે ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ વિવાદિત અરજીમાં અરજદારો દ્વારા ખાતાકીય તપાસ યોજવા માટે વિનંતી કરવામાં આવી હોવા છતાં, સામાવાળા નં. ૧ પર લાદવામાં આવેલી બરતરફીની શિક્ષાની પુષ્ટિ કરવા માટે અરજદારોને ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ માત્ર પુરાવો રજૂ કરવાની પરવાનગી આપવામાં આવે.

#### ૧૫. નિષ્કર્ષ

૧૫.૧. હાલના કેસની વિશિષ્ટ હકીકતો અને સંજોગોને ધ્યાને લેતાં અને ભારત ફોર્જ કંપની લિમિટેડ (પૂર્વોક્ત) ના કેસમાં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા નિર્ધારિત રેશિયો તેમજ ઉપરોક્ત કારણોને ધ્યાનમાં રાખીને, વિવાદિત હુકમ રદબાતલ ઠરાવવાને પાત્ર છે જે આથી રદબાતલ કરવામાં આવે છે.

૧૫.૨. પરિણામે, ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ પેટિંગ અરજી નં. ૨૦૪૧/૨૦૧૪ માં આંક-૧૧ હેઠળ દાખલ કરાયેલી વિવાદિત અરજી આથી તે હદ સુધી

અંશતઃ મંજૂર કરવામાં આવે છે કે જો ટ્રિબ્યુનલ એવા નિષ્કર્ષ પર આવે કે સદર અરજીમાં પડકારવામાં આવેલ બરતરફીનો હુકમ દૂષિત છે અને કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોના ઉદ્ધંધનથી પીડાય છે અને / અથવા 'ધી એક્ટ, ૧૯૭૨' ની જોગવાઈઓની વિરુદ્ધ પસાર કરવામાં આવ્યો છે, તો તેવા સંજોગોમાં, અહીંના અરજદારોને તેમના બરતરફીના હુકમને યોગ્ય ઠેરવવા માટે કાયદા અનુસાર યોગ્ય પુરાવો રજૂ કરવાની પરવાનગી આપવામાં આવે છે.

૧૫.૩. એ કહેવાની જરૂર નથી કે તેવા સંજોગોમાં, સામાવાળા નં. ૧ ને અરજદારોના સાક્ષીની, જો કોઈ હોય તો, ઊલટતપાસ કરવાની પરવાનગી છે અને અરજદારોના પુરાવાનું ખંડન કરવા માટે પોતાનો યોગ્ય પુરાવો પણ રજૂ કરી શકે છે.

૧૬. ચુકાદો પૂર્ણ કરતાં પહેલાં, એવું અવલોકન કરવામાં આવે છે કે બરતરફીના હુકમનો સામનો કરનાર સામાવાળા નં. ૧ દ્વારા સદર અરજી વર્ષ ૨૦૧૪ માં કરવામાં આવી હતી, કેસની આવી હકીકતો અને સંજોગોને ધ્યાને રાખીને, ટ્રિબ્યુનલને આથી નિર્દેશ આપવામાં આવે છે કે સામાવાળા નં. ૧ ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ સહકાર આપે તેને આધીન રહીને, તારીખ ૩૧મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૬ ના રોજ અથવા તે પહેલાં સદર અરજીનો નિર્ણય કરવાની સમગ્ર પ્રક્રિયા પૂર્ણ કરે.

૧૭. ઉપરોક્ત નિષ્કર્ષને ધ્યાને લેતાં, હાલની રિટ અરજી ઉપરોક્ત હદ સુધી

અંશતઃ મંજૂર કરવામાં આવે છે. રૂલ સંપૂર્ણ કરવામાં આવે છે. ખર્ચ અંગે કોઈ હુકમ નથી. ડાયરેક્ટ સર્વિસની પરવાનગી આપવામાં આવે છે.

(મૌલિક જે. શેલત, ન્યાયમૂર્તિ)

લાલજી દેસાઈ

***This judgment has been translated using an AI-assisted translation tool.***

=====

**અસ્વીકરણ:** સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

**DISCLAIMER:** The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====